

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates

Nummer 16, 2024

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1129 25-10-2024

Hof

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:7093 19-11-2024

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3018 05-11-2024

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:6762 05-11-2024

Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3297 22-10-2024

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:948 08-02-2022

Rechtbank

Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:7190 22-11-2024

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:19419 21-11-2024

Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:7113 21-11-2024

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:11464 20-11-2024

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:18979 20-11-2024

Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:6177 20-11-2024

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:19650 15-11-2024

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:11568 15-11-2024

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:19107 15-11-2024

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:11704 13-11-2024

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:10853 13-11-2024

Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:7158 12-11-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:11458](#) 07-11-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:8020](#) 06-11-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:11512](#) 01-11-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:7496](#) 31-10-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:7504](#) 30-10-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:11251](#) 29-10-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:18681](#) 25-10-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:11510](#) 24-10-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:11584](#) 23-10-2024

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2024:4767](#) 20-11-2024

Antillen

[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2024:230](#) 29-10-2024

[Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGEABES:2024:95](#) 25-09-2024

[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2024:220](#) 03-09-2024

RECHTSPRAAK

In een tussenuitspraak oordeelt het hof dat het beroep van Bonaire op artikel 5:24 BW BES niet opgaat en biedt geïntimeerden gelegenheid een volledige versie van een stuk te verstrekken dat dient ter onderbouwing van hun standpunt.

De vraag die in deze zaak moet worden beantwoord, is bij wie de eigendom rust van een perceel grond van ruim 9.000 m² in X. Volgens geïntimeerden was hun in 1888 overleden voorvader de eerste bezitter en hebben zij als erfgenamen het perceel in eigendom. Zij wensen dat de eigendom formeel wordt vastgesteld. Zij verzoeken primair een verklaring voor recht dat het perceel eigendom is van hen door verkrijgende dan wel bevrijdende verjaring, doordat de erven het terrein al meer dan 30 jaar bezitten. Subsidiair hebben zij hun verzoek gebaseerd op artikel 3:200a BW BES, stellende dat zij erfgenamen zijn in een langdurig onverdeelde gemeenschap in de zin van dat artikel. Het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) is van mening dat het perceel nooit eigendom van (de voorvader van) geïntimeerden is geweest en dat het perceel toebehoort aan het OLB. In eerste aanleg heeft het Gerecht geoordeeld dat voldoende aannemelijk is dat de voorvader van geïntimeerden het perceel in eigendom heeft verkregen. De verzochte verklaring voor recht en het verzoek om de procedure om te zetten in een verdelingsprocedure zijn wegens gebrek aan belang afgewezen. Het hof beoordeelt de zaak opnieuw en oordeelt dat het beroep van het OLB op artikel 5:24 BW BES dat aangenomen moet worden dat er geen andere eigenaar is en het perceel aan hem toebehoort niet opgaat, maar dat leidt niet zonder meer tot het oordeel dat de eigendom van het perceel bij geïntimeerden ligt. Omdat geïntimeerden – naar het hof veronderstelt – per abuis slechts een deel van een akte hebben verstrekt die dient ter onderbouwing van hun standpunt, krijgen zij gelegenheid alsnog het volledige stuk te verstrekken.

Instantie: Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 03-09-2024

ECLI: ECLI:NL:OGHACMB:2024:220

Zaaknummer: BON202100096 en BON2022H00050

Rechters: E.W.A. Vonk, G.C.C. Lewin en C.J.H.G. Bronzwaer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het belang der wet vraagt de A-G een oordeel van de Hoge Raad over de vraag wie bevoegd is om te oordelen over artikel 4:29 BW- en 4:30 BW-aanspraken.

A-G Valk draagt voor cassatie in het belang der wet voor een vonnis van de kantonrechter (ERF 2022-0265). In deze zaak heeft de erflater zijn testament opgemaakt voordat hij in het huwelijk trad en dit testament daarna niet meer gewijzigd. De echtgenote vraagt de kantonrechter om de in het testament genoemde erfgenamen te veroordelen tot medewerking aan de vestiging van vruchtgebruiken op de echtelijke woning en de inboedel (op grond van art. 4:29 BW) en op de andere goederen van de nalatenschap (op grond van art. 4:30 BW). In het incident hebben de erfgenamen aangevoerd dat niet de kamer voor kantonzaken, maar de kamer voor andere zaken dan kantonzaken binnen de rechtbank, afdeling civiel, bevoegd is om daarover te oordelen. In het bestreden vonnis heeft de kantonrechter zich onbevoegd verklaard en de zaak verwezen naar een kamer voor andere zaken dan kantonzaken. Volgens de A-G wordt in de rechtspraak in verschillende zin geoordeeld over de vraag welke rechter bevoegd is om te oordelen over artikel 4:29 BW- en 4:30 BW-aanspraken. Dit gebrek in de rechtseenheid is vanzelfsprekend hinderlijk voor de praktijk. Men weet nu niet bij welke rechter de zaak aanhangig moet worden gemaakt. Een vergelijkbare onduidelijkheid bestaat over de vraag of artikel 4:29 BW- en 4:30 BW-aanspraken met een dagvaarding dan wel een verzoekschrift moeten worden ingeleid. Net als de Commissie cassatie in het belang der wet meent de A-G dat het doelmatig is om in deze vordering tot cassatie in het belang der wet tegelijk ook die kwestie aan de orde te stellen. Over de inhoudelijke kant van de kwestie meldt de A-G dat als we de gewone regels van burgerlijk procesrecht centraal stellen, dan juist lijkt (1) dat de kamer voor andere zaken dan kantonzaken binnen de rechtbank, afdeling civiel, bevoegd is om te oordelen over artikel 4:29 BW- en 4:30 BW-aanspraken en (2) dat een procedure over dergelijke aanspraken moet worden ingeleid met een dagvaarding. Letten we daarentegen – zo de A-G – op de wijze waarop het erfprocesrecht door de wetgever voor het overige is ingericht en de inhoudelijke samenhang met andere gevallen, waarin de wetgever uitdrukkelijk heeft gekozen voor een tot de kantonrechter te richten verzoek waaronder andere geschillen met betrekking tot een verzorgingsvruchtgebruik dan verdient volgens de A-G de tegenovergestelde opvatting alsnog de voorkeur. In de totstandkomingsgeschiedenis van

de regeling zijn geen goede redenen te vinden voor een afwijkend procesrechtelijk regime voor aanspraken op grond van artikel 4:29 lid 1 en 4:30 lid 1 BW. De wetgever lijkt integendeel te hebben verondersteld dat de kantonrechter op grond van de voorgestelde regeling bevoegd zou zijn om te oordelen over alle geschillen inzake een verzorgingsvruchtgebruik. Voor zover de literatuur zich over de kwestie uitlaat, beschouwt die de route van een verzoek bij de kantonrechter wenselijk. Dat lijkt ook overwegend de opvatting van de praktijk, in de zin dat tot nu toe de meeste zaken over artikel 4:29 BW- en 4:30 BW-aanspraken met een verzoekschrift bij de kantonrechter aanhangig zijn gemaakt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 25-10-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1129

Zaaknummer: 24/03451

Rechters: W.L. Valk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vooruitlopend op een nog te publiceren beschikking van het hof die voor de onderhavige zaak van belang kan zijn, biedt het gerecht partijen de gelegenheid om zich over de relevantie daarvan uit laten.

Deze tussenbeschikking ziet op een zaak over een op Bonaire gelegen perceel in een langlopende onverdeelde boedel. Het gerecht geeft aan dat het ambtshalve bekend is met een tussenbeschikking van het hof waarvan volgens het gerecht de beoordeling en beslissing voor de onderhavige zaak van belang kan zijn. Het gaat in die zaak van het hof (ook) om terrein ten name van 'eigenaar onbekend', een beroep van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) op artikel 5:24 BW, en om eigendomsverkrijging anders dan door een notariële overdracht. Om mogelijk tegenstrijdige beslissingen zo veel mogelijk te voorkomen biedt het gerecht verzoeker/belanghebbenden en het OLB de gelegenheid om zich bij akte uit te laten over de relevantie van de tussenbeschikking van het hof en de nog te wijzen daaropvolgende beschikking(en) van het hof.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 25-09-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEABES:2024:95

Zaaknummer: BON201900694

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Flexibele kantonrechter volgt verzoekers in hun wens en stelt de omvang van de nalatenschap vast daarbij veronderstellend dat de huwelijksgoederengemeenschap wordt geacht te zijn verdeeld op het moment dat erflater en diens echtgenote in 1964 feitelijk gescheiden van elkaar gingen leven.

In deze uitzonderlijke zaak zijn de verkort weergegeven feiten dat erflater A is overleden met achterlating van drie kinderen. Twee daarvan (verzoekers) zijn geboren uit het (tweede) huwelijk van A met echtgenote X. A en X woonden sinds 1964 gescheiden van elkaar. Niet is gebleken dat het huwelijk tussen A en X ooit ontbonden is, anders dan door het overlijden van A. Nadat zij is geïnformeerd over het overlijden van A geeft X aan niet mee te willen werken aan de afwikkeling van A's nalatenschap omdat er volgens haar geen sprake is van een huwelijk tussen haar en erflater. Vervolgens is X in 2022 te New York overleden. Uit onderzoek door de door de rechtbank benoemde vereffenaars blijkt dat X mogelijk meer afstammelingen heeft achtergelaten. De vereffenaars hebben niet kunnen achterhalen wie de daadwerkelijke erfgenamen van X zijn en evenmin wat de omvang van het vermogen van de echtgenote is. De vereffenaars hebben als gevolg daarvan ook niet de omvang van de huwelijksgoederengemeenschap kunnen vaststellen. De kantonrechter wordt verzocht te bepalen dat het ervoor gehouden kan worden dat de huwelijksgoederengemeenschap wordt geacht te zijn verdeeld op het moment dat A en X feitelijk gescheiden van elkaar gingen leven. Om de nalatenschap vervolgens te kunnen verdelen, dienen de vereffenaars de nalatenschap van A aan X, althans haar erfgenamen, af te geven, maar nu afgifte van het erfdeel van X niet mogelijk is, omdat zij is overleden en haar erfgenamen onbekend zijn, wordt voorgesteld door verzoekers dat de kantonrechter een aanwijzing geeft om eerst voor verdeling zorg te dragen, alvorens de nalatenschap wordt afgegeven, waarbij de onbekende erfgenamen in de nalatenschap van X worden vertegenwoordigd door een onzijdig persoon, zodat ieder één vierde verkrijgt. Het verzoek om de impasse met een pragmatische oplossing te doorbreken, komt de kantonrechter als verdedigbaar voor. De kantonrechter volgt daarom het voorstel van verzoekers en stelt de nalatenschap overeenkomstig de laatstelijk door de vereffenaars opgemaakte rekening en verantwoording en verdelingsstaat vast. De kantonrechter stelt het aandeel in de nalatenschap van ieder van de erfgenamen vast en draagt – hoewel de wet

daartoe niet uitdrukkelijk de mogelijkheid biedt gelet op de omstandigheden – de vereffenaars op om het erfdeel van (de erfgenamen van) X in de consignatiekas van het Ministerie van Financiën te storten. Verdeling nalatenschap

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 25-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:18681

Zaaknummer: 11166143

Rechters: C.W.D. Bom

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof wijst het verzoek van de moeder belast met het gezag af om een groter bedrag van de BEM-rekening van haar dochter te mogen opnemen.

Erflater A overlijdt en laat zijn minderjarige dochter X als enig erfgenaam achter. Op verzoek van moeder B heeft de kantonrechter haar machtiging verleend om een deel van de erfenis/gelden die op een ten name van X gestelde BEM-rekening staan op te nemen, mede ter compensatie van door het overlijden van A weggefallen alimentatie. Hoewel B op zitting heeft verteld dat zij financiële zorgen ervaart en X dit in haar gesprek met het hof heeft bevestigd, is het hof van oordeel dat niet objectief kan worden vastgesteld dat dit ook zo is. Het hof betreft bij het verzoek van B om meer op te mogen nemen, onder meer dat de behoefte van X aan kinderalimentatie, waarin beide ouders een bijdrage behoren te leveren, in de echtscheidingsbeschikking is bepaald op € 475 per maand. Het hof acht gelet daarop en gelet op de concrete financiële situatie (met betrekking tot haar inkomsten en lasten) zoals door de moeder uiteengezet op de mondelinge behandeling, de noodzaak van een machtiging voor een hogere bijdrage dan door de kantonrechter toegekend ten laste van de rekening van X onvoldoende onderbouwd en wijst het verzoek af. Ter zake van het verzoek van B om te bepalen dat zij de rente van de BEM-rekening vrij mag opnemen, constateert het hof dat de rechtbank daarover geen beslissing heeft genomen zodat het hof er in hoger ook geen kan nemen. Wel verwijst het hof naar een uitspraak van de Hoge Raad waarin is bepaald dat voor het opnemen van de rente geen toestemming van de kantonrechter nodig is zolang het vruchtgenot niet is uitgesloten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 05-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:6762

Zaaknummer: 200.342.577

Rechters: K.A.M. van Os-ten Have, R. Feunekes en D.J.M. van de Voort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ter zitting kiezen partijen ervoor om de vordering tot verdeling van de nalatenschap van hun overleden dochter ex artikel 96 Rv aan de kantonrechter voor te leggen, die de vordering vervolgens afwijst.

Eiser X heeft zijn vordering over de verdeling van de nalatenschap van de overleden dochter A van hem en gedaagde Y bij de kantonrechter ingesteld. Ter zitting hebben partijen ervoor gekozen de vordering op grond van artikel 96 Rv aan de kantonrechter voor te leggen. Zij hebben zich daarbij de mogelijkheid van het instellen van hoger beroep voorbehouden. De kantonrechter is van oordeel dat het saldo op de spaarrekening van A tot haar nalatenschap behoort. Het steekt X dat Y een groot deel van de kosten van de uitvaart van A heeft betaald met het geld van de spaarrekening van A, in plaats van met haar eigen geld. Y is van mening dat het geld op A's spaarrekening van haar, Y, is omdat zij de spaarrekening voor het overgrote deel heeft gevuld (behoudens wat geringe bijdragen van grootouders); Y het beheer over de spaarrekening voerde, en A niet zonder toestemming van Y bij het geld kon. De spaarrekening kan dus niet worden beschouwd als onderdeel van de nalatenschap van A. Anders dan X stelt, hebben X en Y volgens Y dus wel ieder evenveel bijgedragen aan de uitvaart. De rechtbank volgt het standpunt van Y niet. Het geld op de spaarrekening van A, die bij haar overlijden meerderjarig was, was van haar. De rekening stond immers op haar naam. Het feit dat Y vond dat A er alleen maar verstandige dingen mee mocht doen, en feitelijk het beheer over de rekening voerde, maakt dat niet anders. De vordering om tot verdeling over te gaan, wijst de kantonrechter af. Er is namelijk niets meer te verdelen. Het saldo van de spaarrekening is helemaal opgegaan aan (een deel van) de kosten van de uitvaart.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 23-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:11584

Zaaknummer: 11078509 / CV EXPL 24-1220

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Om een twee jaar durende impasse tussen twee erven te doorbreken, machtigt de rechtbank een van hen om de woning te gelde te maken en de inboedel te verdelen/te gelde te maken.

Eiseres A en gedaagde B zijn de kinderen van de in 2022 overleden erflaatster. A en B komen er samen niet uit. De rechtbank overweegt dat het inmiddels bijna twee jaar geleden is dat moeder overleed. Haar woning moet verkocht worden en de inboedel moet worden verdeeld, daar zijn A en B het over eens. De rechtbank machtigt A conform haar vordering, om, mede namens B, de woning te verkopen via X Makelaars en de inboedel te laten regelen door Y. De rechtbank geeft A die machtiging omdat partijen samen kennelijk niet in staat zijn om dit te regelen en de nalatenschap toch moet worden afgewikkeld. Volgens de rechtbank moet er een doorbraak worden geforceerd en doet A een concreet afwikkelingsvoorstel, terwijl B dit niet doet. Dit is reden om mee te gaan in het voorstel van A, mede nu dat voorstel de rechtbank niet onredelijk voorkomt. Daar komt bij dat het verkoopproces rond woning en inboedel begeleid wordt door professionele partijen en A over alles wat zij met die machtiging doet rekening en verantwoording af zal moeten leggen. De rechtbank geeft ook aan dat het feit dat A een machtiging krijgt niet betekent dat zij nu de executeur van de nalatenschap is. Het uitgangspunt blijft dat A en B samen de nalatenschap af moeten wikkelen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 13-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:10853

Zaaknummer: C/10/683343 / HA ZA 24-651

Rechters: E.A. Vroom

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kandidaat-notaris handelt tuchtrechtelijk ernstig verwijtbaar bij opstellen verdelingsakte door geen oog te hebben voor conflictsituatie tussen de erfgenamen en door bij het opstellen van die akte enkel af te gaan op de stukken die door één partij/zelfstandig bevoegd afwikkelingsbewindvoerder zijn aangeleverd.

Het huwelijk tussen de in 2017 overleden erflater A en diens echtgenote X is in 1998 door echtscheiding ontbonden. Uit het tweede huwelijk van erflater met echtgenote B is dochter C geboren. Op het tijdstip van A's overlijden is de door zowel hem als B verzochte echtscheiding nog niet tot stand gekomen. In zijn testament heeft A zijn ex-echtgenote X tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder benoemd en X tezamen met zijn dochter C tot erfgenaam. A exploiteerde een eenmanszaak op de begane grond en kelder van een winkelpand met bovengelegen woonruimte dat aan A en B, ieder voor de onverdeelde helft, in eigendom toebehoort. Op verzoek van X is door kandidaat-notaris Q [gedaagde] een akte van verdeling opgesteld waarin de eenmanszaak met pand aan X wordt toegedeeld. Klaagster B heeft Q meermalen (telefonisch en per e-mail) bericht dat het door hem in de akte van verdeling gestelde dat uit de vonnissen bleek dat de economische eigendom van het winkelpand op de begane grond met kelder tot het ondernemingsvermogen van de eenmanszaak behoort, niet juist is en dat deze vonnissen nog geen kracht van gewijsde hebben. Na deze fout te hebben erkend, stuurt Q een concept-rectificatieakte, die volgens B ook niet correct is. B en C verwijten Q niet zorgvuldig te hebben gehandeld bij het opstellen van de akte van verdeling en evenmin in de gevoerde correspondentie daarna. In eerste aanleg zijn alle onderdelen van de klacht gegrond verklaard. In het onderhavige appèl richt Q zich tegen het oordeel dat hij ten onrechte in de akte van verdeling had opgenomen dat uit vonnissen bleek dat de economische eigendom van het winkelpand aan de eenmanszaak toebehoorde. Met de tuchtkamer is het tuchthof van oordeel dat Q bijzonder onzorgvuldig is geweest bij het opstellen van de verdelingsakte. Op een kandidaat-notaris rust een zwaarwegende zorgplicht met betrekking tot de juistheid van een door hem voorbereide notariële akte. Het verweer van Q dat de (onjuiste) verwijzing naar vonnissen in de eindversie van de akte 'per ongeluk' is blijven staan, maakt zijn handelwijze niet verschoonbaar. Dit geldt ook voor zijn verweer dat de akte met spoed moest worden opgesteld. Deze argumenten rechtvaardigen in het geheel niet dat er

in de verdelingsakte onjuiste feiten zijn vermeld. Ook de wijze waarop kandidaat-notaris Q invulling heeft gegeven aan zijn zorgplicht tegenover dochter C acht het hof tuchtrechtelijk verwijtbaar. Hij wist dat er een conflict bestond en heeft desondanks op geen enkele manier oog gehad voor de belangen van C. Dochter C is zelfs niet eens in kennis gesteld van de akte van verdeling, hoewel zij daarbij partij was. Daarbij komt dat Q bij het opstellen van de akte enkel en alleen is afgegaan op de stukken die door (de advocaat van en in opdracht van) X waren aangeleverd zonder navraag te doen bij C, terwijl hij wist van de conflictsituatie tussen de ex-echtgenote X en klagsters B en C. Hij heeft daardoor zijn ambt niet in onafhankelijkheid uitgeoefend. Dat ex-echtgenote X in haar rol als afwikkelingsbewindvoerder zelfstandig beschikkingsbevoegd was, doet aan het voorgaande niet af. Anders dan Q kennelijk meent, is in dit geval geen sprake van een Novitarissituatie, daar dochter C partij bij de akte van verdeling is. Gelet op de gegrondverklaring van alle klachtonderdelen en de aard en ernst van de verwijtbare handelingen, waarbij de notariële kernwaarden zorgvuldigheid en onafhankelijkheid in het geding zijn geraakt, acht het hof de maatregel van ontzegging van de bevoegdheid om waar te nemen voor de duur van twee weken passend en geboden. De door de kamer opgelegde maatregel van berisping doet naar het oordeel van het hof onvoldoende recht aan de aard en ernst van de gegrond verklaarde klachtonderdelen. Het hof meent dat de ernst van de situatie Q klaarblijkelijk nog steeds niet duidelijk is, aangezien hij in hoger beroep nog steeds stelt dat zijn onderzoek niet ondeugdelijk was en de fouten in de akte van verdeling niet meer dan een onjuiste tekstuele weergave zijn. Q heeft, ook tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep, onvoldoende laten zien dat hij in staat is om te reflecteren op zijn rol als kandidaat-notaris als een onafhankelijke belangenbehartiger voor alle betrokkenen bij de akte van verdeling.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 05-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3018

Zaaknummer: 200.338.456/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, J.C.W. Rang en M. Bijkerk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een verdelingsvordering met toerekening van hetgeen een deelgenoot aan de gemeenschap is verschuldigd op diens aandeel, is een vordering die aan een andere deelgenoot in de nalatenschap (zelfstandig) toekomt.

Twee onlangs gepubliceerde uitgebreide uitspraken zijn resp. een tussenarrest (ECLI:NL:GHARL:2022:948) en het eindarrest (ECLI:NL:GHARL:2023:10539) in een geschil over de verdeling van een nalatenschap. In de uitspraken komen veel onderdelen aan bod. Interessant is dat het hof zich in het tussenarrest eerst richt op het verweer van appellant A dat geïntimeerde B niet-ontvankelijk dient te worden verklaard omdat B niet zelfstandig bevoegd is om namens de nalatenschap een vordering in te stellen, omdat (1) slechts vereffenaar X bevoegd is namens de nalatenschap te procederen, dan wel (2) indien de erfgenamen samen moeten vereffenen, slechts de erfgenamen tezamen namens de nalatenschap mogen procederen, dan wel (3) een deelgenoot slechts zelfstandig tegen een derde mag procederen en niet namens de nalatenschap een vordering jegens een andere deelgenoot mag instellen, en/of (4) dat B niet heeft gesteld dat zij namens de nalatenschap of namens de erfgenamen procedeert. Het hof meent dat B wel ontvankelijk is. Zo heeft A niet gegriefd tegen de rechtsoverweging in het bestreden vonnis waarin staat dat de nalatenschap van moeder is vereffend, zodat het hof hiervan uitgaat. Ook is het juist dat, zoals A stelt, de regel van artikel 3:171 BW dat in beginsel iedere deelgenoot bevoegd is tot het instellen van rechtsvorderingen ter verkrijging van een rechterlijke uitspraak ten behoeve van de gemeenschap, niet ziet op vorderingen ten behoeve van de gemeenschap tegen een deelgenoot. Volgens vaste jurisprudentie dienen dergelijke vorderingen immers op de voet van de artikelen 3:184 BW en 3:185 BW in de verdeling van de gemeenschap te worden betrokken (HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:535). Dat laatste is echter nu precies wat B doet: zij vordert verdeling van de nalatenschap met toerekening van het (volgens haar) door A aan de gemeenschap verschuldigde op het aandeel van A in de nalatenschap. Dat is een vordering die haar als deelgenoot in de nalatenschap (zelfstandig) toekomt. Zij behoeft die vordering dan ook niet namens de nalatenschap of namens de gezamenlijke erfgenamen in te stellen.

In het eindarrest gaat het hof o.m. in op de grieven van A tegen het oordeel van de rechtbank

dat hij een schuld aan zijn moeder opzettelijk heeft verzwegen en dat hij zijn aandeel in de vordering uit hoofde van die geldlening heeft verbeurd aan B. Het hof verwijst naar de tekst van en jurisprudentie over artikel 3:194 lid 2 BW. Het hof stelt dat uit de wetsgeschiedenis blijkt dat het woord opzettelijk ertoe strekt om tot uitdrukking te brengen dat (de sanctie van) artikel 3:194 lid 2 BW slechts geldt indien de deelgenoot wist dat de goederen tot de gemeenschap behoorden (Parl. Gesch. Boek 3, p. 630). Dit brengt mee dat het in artikel 3:194 lid 2 BW bedoelde opzet niet reeds kan worden aangenomen indien de desbetreffende deelgenoot (niet wist, maar wel) behoorde te weten dat het verzwegen goed tot de gemeenschap behoorde (HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3262 en HR 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:565). Met de rechtbank is het hof van oordeel dat A het bestaan van de vordering die correspondeert met zijn schuld aan moeder opzettelijk heeft verzwegen. B heeft er in dat kader op gewezen dat A haar pas op de hoogte stelde toen de overdracht van een bedrijfspand door A de doorhaling van het daarop ten behoeve van moeder gevestigde hypotheekrecht noodzakelijk maakte (welk hypotheekrecht tot zekerheid strekte van de terugbetaling van de betreffende geldlening). A stelde daarbij dat die lening door hem zou zijn afgelost en dat hij dat binnen een maand na ondertekening van de volmacht tot opzegging in februari 2017 aan B met stukken zou bewijzen. Als de schuld nog niet zou zijn afgelost zou hij deze voor de helft van het nog af te lossen bedrag aflossen aan B, aldus A op de volmacht tot opzegging hypotheek. A heeft vervolgens echter niets meer van zich laten horen: B heeft A in rechte moeten betrekken en A heeft de betaling van de lening (plus rente) niet kunnen bewijzen. Het hof is van oordeel dat A de stelling van B onvoldoende gemotiveerd heeft betwist. Volgens het hof is op grond van artikel 3:321 lid 1 aanhef en onder f BW de verjaringstermijn verlengd en staat vast dat A het bestaan van de schuld opzettelijk heeft verzwegen. A komt derhalve ter zake van de vordering geen beroep op verjaring toe. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 08-02-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:948

Zaaknummer: 200.261.168

Rechters: M.H.F. van Vugt, R. Prakke-Nieuwenhuizen en R.E. Brinkman

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgename handelt onrechtmatig jegens de andere erven door een tot de nalatenschap behorend perceel in eigendom over te dragen aan een derde en is gehouden tot het voldoen van een schadevergoeding.

Kort en goed komt deze zaak erop neer dat het gerecht heeft geoordeeld dat erfgenaam X [appellante] door de verkoop en levering van een tot de nalatenschap behorend perceel onrechtmatig handelde jegens de andere erfgenamen en deswege gehouden was tot het voldoen van een schadevergoeding. In appèl staat eigenlijk alleen de omvang van de te betalen schadevergoeding open en het al dan niet tot stand komen van een mondelinge vaststellingsovereenkomst ter zake. Het hof kan uit geen van de stellingen van X afleiden dat er op enig moment wilsovereenstemming is bereikt of dat X vanaf enig moment redelijkerwijs ervan mocht uitgaan dat een mondelinge vaststellingsovereenkomst tot stand was gekomen. Vervolgens gaat het hof over tot het vaststellen van de schadevergoeding. Verdeling nalatenschap (afdeling 4.6.4 BW)

Instantie: Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 29-10-2024

ECLI: ECLI:NL:OGHACMB:2024:230

Zaaknummer: BON2022H0004

Rechters: G.C.C. Lewin, C.J.H.G. Bronzwaer en E.W.A. Vonk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een uitgebreid oordeel gaat de kantonrechter in op de vraag wat het toetsingskader is bij verzet tegen de door de vereffenaar neergelegde uitdelingslijst.

Tegen de door de vereffenaar in april 2024 neergelegde (gecorrigeerde) uitdelingslijst in de nalatenschap van de in 2006 te Zwitserland overleden erflaatster X is (door vier partijen) verzet ingesteld. X heeft geen testament gemaakt en derhalve haar ten tijde van haar overlijden nog levende kinderen uit haar eerste huwelijk als erfgenamen (onder wie twee van de partijen die verzet instellen) achtergelaten. X is in tweede echt gehuwd geweest met de in 1991 overleden Y. Y heeft X tot zijn enig erfgename benoemd, onder de last om al hetgeen zij onvervreemd en onverteerd laat van zijn nalatenschap uit te keren aan Q – een dochter van erflaatster – en R, een neef van Y en een van de partijen die verzet instelt. Q is in 2014 overleden en heeft een van de partijen die verzet instelt als haar erfgenamen achtergelaten. Van het saldo van de nalatenschap van Y stond een deel groot CHF 507.838 op een rekening bij een Zwitserse bank. X heeft dit bedrag overgeboekt naar haar eigen bankrekening waar op dat moment nog CHF 28.524 op stond. Door de overboeking zijn de gelden van het eigen vermogen van X en het bezwaarde vermogen vermengd. De vereffenaar heeft in zijn uitdelingslijst andere standpunten ingenomen dan de oorspronkelijke en tussentijds overleden eerste vereffenaar in diens conceptuitdelingslijst. Met betrekking tot het saldo op de bankrekening bij A van X is de vereffenaar ervan uitgegaan dat op het moment van overboeking door erflaatster een vergoedingsrecht van het bezwaarde vermogen is ontstaan jegens het eigen vermogen van X ter grootte van CHF 507.838. De vereffenaar is ervan uitgegaan dat de helft van de roerende zaken tot het eigen vermogen van X behoorde en de andere helft tot het bezwaarde vermogen dat zij als erfgenaam van Y heeft verkregen. Eerste aandachtspunt is het feit dat de vereffening van de nalatenschap een internationaal aspect heeft omdat een (groot) deel van de nalatenschap zich ten tijde van haar overlijden in Zwitserland bevond. De nalatenschap is opengevallen in 2006 en op die datum was de Verordening betreffende de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen en de aanvaarding en de tenuitvoerlegging van authentieke akten op het gebied van erfopvolging, alsmede betreffende de instelling van een Europese erfrechtsverklaring (Verordening (EU) nr. 650/2012) nog niet in werking getreden en dus niet

op de afwikkeling van de nalatenschap van erflater van toepassing. Voor de beoordeling van de vraag of de Nederlandse rechter rechtsmacht toekomt zijn de regels van de Nederlandse wet dan ook bepalend. Omdat X haar laatste woonplaats/gewone verblijfplaats in Nederland had, heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht (art. 6 aanhef en onder g Rv) en is Nederlands recht toepasselijk (art. 10:152 BW gelezen in verbinding met art. 10:149 lid 1 en 10:150 BW). Vervolgens gaat de kantonrechter in op de vraag of de regels van de verzetprocedure van toepassing zijn. Op het eerste gezicht lijkt de nalatenschap positief te zijn. Als alle schulden van de nalatenschap kunnen worden voldaan, rust op de vereffenaar niet de verplichting een rekening en verantwoording en uitdelingslijst neer te leggen. Het enkele feit dat hij dat wel doet, betekent niet zonder meer dat de procedure van artikel 4:218 BW gevolgd moet worden in plaats van de door artikel 4:221 lid 3 BW voorgeschreven procedure. In dit geval staat echter nog niet vast dat de nalatenschap positief is. Er zijn claims, o.m. van de verwachters, die indien terecht, het actief van de nalatenschap zodanig zouden kunnen doen dalen dat mogelijk niet alle schulden kunnen worden voldaan. Daarom gaat de kantonrechter uit van toepasselijkheid van de verzetprocedure en stelt tevens vast dat alle verzet instellende partijen belanghebbende zijn. Daarna gaat de kantonrechter in op het feit dat de vereffenaar bij de mondelinge behandeling aan de orde heeft gesteld dat kantonrechters in Nederland in verzetprocedures verschillende normen hanteren om het verzet te toetsen. De kantonrechter overweegt daarover dat in artikel 4:218 lid 5 BW, voor zover over het verzet tegen de uitdelingslijst in Boek 4 BW geen specifieke voorschriften zijn opgenomen, de voorschriften van de Faillissementswet zo veel mogelijk van overeenkomstige toepassing verklaard worden op het verzet tegen de uitdelingslijst. Dit wijst erop dat overeenkomstige toepassing van de voorschriften van de Faillissementswet op de verzetsprocedure uitgangspunt en geen uitzondering is. Dat betekent dat voor de beantwoording van de vraag welke toets de kantonrechter moet aanleggen bij de beoordeling van het verzet en van de vraag welke bezwaren bij een verzet tegen de uitdelingslijst kunnen worden aangedragen zo veel mogelijk moet worden aangesloten bij de Faillissementswet. In dat kader overweegt de kantonrechter dat in faillissementsprocedures bij het verzet tegen de uitdelingslijst geen plaats is voor een inhoudelijke beoordeling van een door de curator (deels) betwiste vordering van een schuldeiser. De uitdelingslijst heeft de strekking om iedere schuldeiser het hem toekomende aandeel in het actief te waarborgen. Verzet tegen de uitdelingslijst is mogelijk, als aan die waarborg tekort wordt gedaan, bijvoorbeeld doordat een schuldeiser, in strijd met de erkenning of voorwaardelijke toelating, niet, voor een verkeerd bedrag of met de verkeerde rang in de uitdelingslijst is opgenomen. Verzet kan ook worden ingesteld als de curator een bate, die hij heeft ontvangen of had behoren te ontvangen, ten onrechte niet ter verdeling heeft gebracht. Daarbij dient de rechter te beoordelen of het belang van de boedel naar redelijke maatstaven met zich brengt dat gepoogd wordt de bate voor de boedel te verkrijgen,

met andere woorden of de te verwachten kosten de bate niet zullen overtreffen. Omdat een vereffenaar de nalatenschap vereffent in het belang van de schuldeisers en niet in het belang van de erfgenamen, zal in dit opzicht bij een positieve nalatenschap minder van de vereffenaar verwacht mogen worden dan bij een negatieve nalatenschap. Tot slot kan verzet niet worden ingesteld als de omvang van een vordering van een schuldeiser betwist wordt. Als de curator bij de verificatievergadering een vordering betwist, verwijst de rechter-commissaris als er geen schikking kan worden bereikt deze vordering naar de renvooiprocedure zodat partijen het bestaan en de omvang van die vordering door de rechtbank kunnen doen vaststellen (art. 122 Faillissementswet). Deze laatste bepaling kan niet overeenkomstig worden toegepast bij vereffeningen, omdat bij een vereffening geen verificatievergadering plaatsvindt en geen renvooiprocedure mogelijk is. Doordat bij de vereffening niet automatisch naar de renvooiprocedure wordt verwezen, kan het voorkomen dat, anders dan bij een faillissement, bij het opmaken van de uitdelingslijst nog geen zekerheid bestaat over de juistheid en de omvang van de vorderingen van schuldeisers. Dat is onwenselijk, want dan kan geen correcte uitdelingslijst worden opgemaakt. Daarom kent de wet een vaststellingsprocedure. De kantonrechter citeert de wetsgeschiedenis van Boek 4 BW en stelt dat dit uiteindelijk tot artikel 4:214 lid 4 BW heeft geleid waarin staat dat de vereffenaar, indien hij zich niet met een vordering kan verenigen, daarvan onverwijld onder opgave van redenen kennis doet aan degene die de vordering bij hem heeft ingediend en tot artikel 4:223 lid 2 BW, waarin is bepaald dat een schuldeiser ook tijdens de vereffening zijn vorderingsrecht bij vonnis kan doen vaststellen. Een vaststelling van het vorderingsrecht van de schuldeiser past dus niet bij de procedure van verzet tegen de uitdelingslijst, waarin bovendien geen plaats is voor bewijslevering en geen hoger beroep mogelijk is. De conclusie is dat de verzetprocedure zich niet leent voor het beslissen over de omvang van de vorderingen van schuldeisers. Het verzet van de verwachters ziet op de omvang van hun vordering op de nalatenschap. Uit het voorgaande volgt dat de omvang van de vordering van de verwachters eerst moet worden vastgesteld, zowel op het punt dat zij recht menen te hebben op méér, als op het punt dat de erfgenamen menen dat de verwachters recht hebben op minder dan in de uitdelingslijst is opgenomen. De erfgenamen en de verwachters zullen hun geschil eerst onherroepelijk moeten laten beslissen door de gewone civiele rechter, zodat de vereffenaar een nieuwe uitdelingslijst kan opmaken wanneer de omvang van de vorderingen van de verwachters vast staat. Op dit moment kan de kantonrechter niet vaststellen dat de uitdelingslijst juist is en in zoverre wordt het verzet gegrond verklaard. Om te voorkomen dat de vereffening van de nalatenschap te veel vertraging oploopt, geeft de kantonrechter de vereffenaar de aanwijzing dat hij de verwachters en de erfgenamen een termijn van drie maanden moet stellen waarbinnen zij hun vorderingen moeten instellen. Als zij binnen die termijn geen vordering instellen, mag de vereffenaar ervan uitgaan dat hij de vorderingen van de verwachters juist in

de uitdelingslijst heeft opgenomen. In verband met het voorgaande bepaalt de kantonrechter dat de termijn voor indiening van de uitdelingslijst wordt verlengd. Het verzet van de andere partijen ziet niet op de omvang van de vorderingen van de verwachters, maar op een bate die de vereffenaar wel of niet in de verdeling had moeten betrekken, te weten een aantal banksaldi; dit is een bezwaar dat wel in een verzetprocedure aan de orde kan worden gesteld. Hierover meent de kantonrechter dat uit de overgelegde stukken volgt dat die saldi steeds zijn geadministreerd als te zijn gehouden ten behoeve van de verwachters, zodat de vereffenaar ervan mocht uitgaan dat dit bezwaard vermogen was. Nu het hier gaat om een in beginsel positieve nalatenschap, waarin de verwachters de schuldeisers zijn, ligt het niet op de weg van de vereffenaar om dan toch nog een diepgaand onderzoek te doen om uit te zoeken op welke wijze die saldi zijn opgebouwd. De verzettende partijen hebben daarvoor in ieder geval onvoldoende handvatten aangedragen. Hun verzet op dit punt is dus ongegrond, iets dat de kantonrechter ook vaststelt met betrekking tot het overige ingestelde verzet door de diverse partijen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 15-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:19107

Zaaknummer: 11107359 EJ VERZ 24-75796

Rechters: I.D. Bellaart

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst het verzoek tot benoemen van een vereffenaar af omdat de zuiver aanvaarde nalatenschap niet onbeheerd is.

Verzoekster A en verweerder B zijn de enig erfgenamen van hun in februari 2024 overleden moeder en zij hebben de nalatenschap zuiver aanvaard. Het verzoek van A om een vereffenaar te benoemen wijst de rechtbank af. A stelt dat beheer en afwikkeling van de nalatenschap feitelijk onmogelijk is en dat deze in zoverre als onbeheerd heeft te gelden. Daarmee doet zij een beroep op de derde grond van artikel 4:204 lid 1 BW. Volgens de rechtbank is geen sprake van het geheel of gedeeltelijk onbeheerd laten van de nalatenschap omdat tussen partijen vast staat dat de nalatenschap bestaat uit een woning, een bankrekening en inboedelgoederen. Onbetwist is dat partijen inmiddels afspraken hebben gemaakt over de (wijze van) verkoop van de woning. Wat betreft de verdeling van inboedelgoederen heeft B inmiddels een voorstel gedaan, waarop A nog niet heeft gereageerd. In geschil is alleen of de nalatenschap een opeisbare vordering heeft op B wat betreft de schenking aan hem, zoals A stelt en B betwist. Zoals A heeft erkend, is het niet aan de vereffenaar om op dat punt te beslissen en voor het overige staat de omvang van de nalatenschap vast.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 01-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:11512

Zaaknummer: C/15/353936 / HA RK 24-86

Rechters: S.M. Auwerda

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst het verzoek tot benoemen van een vereffenaar toe omdat de beneficiair aanvaarde nalatenschap niet wordt vereffend.

Op verzoek van een aantal van de erfgenamen benoemt de rechtbank een vereffenaar. Erflater X is overleden en heeft vijf erfgenamen achtergelaten. De nalatenschap is beneficiair aanvaard. Kort en goed blijkt volgens verzoekers dat verweerders in de afwikkeling van de nalatenschap van X een mogelijkheid zien om de manier van afwickelen van de nalatenschap van hun moeder, waar zij het niet mee eens zijn, recht te trekken. De voorwaarden die zij aan hun medewerking aan de afwikkeling van de nalatenschap van X hebben gesteld, hebben vooral daarmee te maken. Voor verzoeksters zijn die voorwaarden onaanvaardbaar. Daardoor zijn de erfgenamen in een impasse geraakt. Volgens de rechtbank volgt uit artikel 4:202 lid 1 onder a BW dat wanneer een nalatenschap door een of meer erfgenamen beneficiair is aanvaard, deze in beginsel wettelijk wordt vereffend. Volgens de hoofdregel van artikel 4:195 lid 1 BW zijn in dat geval alle erfgenamen van rechtswege vereffenaar. Verzoekers hebben hun verzoek gegrond op artikel 4:203 lid 1 onder a BW. De wetgever heeft geen inhoudelijke eisen gesteld aan dat verzoek. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat een erfgenaam die zelf geen tijd of bekwaamheid heeft om de boedel te vereffenen, zo niet verstoken wordt van het voorrecht van boedelbeschrijving. Op basis van de inhoud van het verzoekschrift en het feit dat de nalatenschap van erflater thans niet wordt vereffend, is de rechtbank van oordeel dat het verzoek dient te worden toegewezen. Voor deze beslissing is het geschil tussen de erfgenamen over de afwikkeling van de nalatenschap van hun moeder niet van belang.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 24-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:11510

Zaaknummer: C/15/355648 / HA RK 24-112

Rechters: S.M. Auwerda

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank volgt de vereffenaar in de nalatenschap van de directeur-groootaandeelhouder en wijst het verzoek tot faillietverklaring van de vennootschap af.

In deze zaak wordt de faillietverklaring van een bv verzocht. De door de rechtbank benoemde vereffenaar in de nalatenschap van de (middellijk) directeur en enig aandeelhouder betwist de pluraliteit van de schuldeisers. De rechtbank wijst het verzoek af omdat er bij de stand van zaken zodanige onzekerheid over de hardheid van de vorderingen van verzoeksters bestaat dat faillietverklaring van de bv in dit stadium niet aan de orde is. Het is daarnaast in het belang van de vennootschap en de belanghebbenden bij haar vermogen dat haar vermogen ordentelijk zal kunnen worden vereffend en daarbij verschoond te blijven van de kosten van afwikkeling in faillissement, die in de meeste gevallen, zoals algemeen bekend, voldaan worden met het overgrote deel van het voor verdeling beschikbare actief. Verzoeksters zullen naar verwachting hun vorderingen voldaan kunnen krijgen. Bij die stand van zaken kunnen verzoeksters, in aanmerking nemende de onevenredigheid tussen het belang bij enerzijds de uitoefening van hun bevoegdheid het faillissement te verzoeken en dat verzoek te handhaven en anderzijds het belang dat daardoor wordt geschaad, naar redelijkheid niet tot die uitoefening komen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 29-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:11251

Zaaknummer: C/10/685515 / FT RK 24/1234

Rechters: M. Aukema

Advocaten: S.K. Tuithof, A. Sarokhani en G.J. van den Adel

Wetsartikelen: 6 lid 3 Fw en 3:13 BW

RECHTSPRAAK

Ondanks de nog lopende executele stelt de rechtbank de wijze van verdeling vast omdat daardoor de belangen van schuldeisers niet in het gedrang komen en legt zij de omvang van een legaat uit.

Erflaatster heeft veertien (klein)kinderen van haar broer en zus als erfgenamen achtergelaten. Eiser X is een van hen, de andere dertien zijn de gedaagden. Erflaatster heeft aan X een legaat toegekend van de door hem bewoonde woning, vermeerderd met € 50.000 wegens achterstallig onderhoud. X is ook tot executeur benoemd. In 2023 heeft de kantonrechter een verzoek van gedaagden tot ontslag van X als executeur en de benoeming van een vereffenaar afgewezen. De vorderingen van X en gedaagden komen erop neer dat zij willen dat de rechtbank het batig saldo van de nalatenschap vaststelt waarop de erfgenamen aanspraak kunnen maken en dat de betreffende erfdelen ook aan de erfgenamen worden overgemaakt. De rechtbank vat dit op als een vordering tot vaststelling van de wijze van verdeling op grond van artikel 3:185 BW. De vraag is echter of er al kan worden verdeeld. Uitgangspunt is namelijk dat de executele voltooid moet zijn voordat erfgenamen over de goederen van de nalatenschap kunnen beschikken. De rechtbank overweegt in lijn met het arrest van de Hoge Raad van 19 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:939 (ERF 2017-0108), dat in dit geval de wijze van verdeling wel al kan worden vastgesteld omdat daardoor de belangen van schuldeisers niet in het gedrang komen. De nalatenschap is namelijk ruimschoots toereikend. Daar komt bij dat de erfgenamen belang hebben bij de vaststelling van de wijze van verdeling omdat zij het daarover namelijk niet volledig eens kunnen worden. Om (zoals gevorderd) het batig saldo van de nalatenschap vast te kunnen stellen en (daarmee samenhangend) de wijze van verdeling, moet de omvang van de nalatenschap worden vastgesteld. In dat kader bepaalt de rechtbank dat de notariskosten wel, en de advocaatkosten voor een bepaald bedrag, te kwalificeren zijn als schulden van de nalatenschap. Na uitleg van het legaat komt de rechtbank tot de conclusie dat het legaat € 27.000 bedraagt. De rechtbank komt hier onder verwijzing naar artikel 4:16 BW toe omdat zij vindt dat in het testament duidelijk tot uitdrukking is gebracht dat erflaatster met de legaten, dat wil zeggen met de woning en een bedrag van 50.000, X wilde compenseren voor de negatieve gevolgen die hij had ondervonden van het feit dat hij als enige vennoot van het ouderlijk bedrijf overbleef. Het aan X gelegateerde bedrag van € 50.000 was volgens de tekst van het legaat bedoeld voor

‘achterstallig onderhoud in verband met vervanging kozijnen, goten en dak’. Uit deze bewoordingen volgt duidelijk dat het bedrag van € 50.000 was bedoeld om deze drie zaken te vervangen. Omdat de kozijnen na het testament op kosten van erflaatster voor € 23.000 zijn vervangen, dient dit bedrag op de totaal door erflaatster gewilde compensatie in mindering te worden gebracht. Het legaat bedraagt daarmee € 27.000.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 13-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:11704

Zaaknummer: C/15/341691 / HA ZA 23-378

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De voorzieningenrechter wijst door overige erven gevorderde ontruiming toe van een door een mede-erfgenaam bewoonde woning.

De vier eisers en gedaagde X zijn broers en zussen van elkaar en de kinderen van erflater A en erflaatster B. A en B hebben in 2002 in hun testamenten elkaar en hun kinderen benoemd tot erfgenamen en elkaar en eisers benoemd tot executeurs en afwikkelingsbewindvoerders van de nalatenschap. A is overleden in 2022, B in 2023. Tot de nalatenschap behoort een woning die door X wordt bewoond. In maart 2024 hebben eisers X verzocht medewerking te verlenen aan de verkoop van de woning en hem gesommeerd de woning binnen zes weken te verlaten. Omdat X dit heeft nagelaten, vorderen zij in kort geding ontruiming door X. De voorzieningenrechter wijst de vordering toe omdat het aannemelijk is dat het gebruiksrecht van X is geëindigd door de opzegging in maart 2024 en dat het gebruik van de woning door X niet te verenigen is met het recht van de overige erfgenamen (zie art. 3:169 BW). Ook staat vast dat geen van partijen in staat is om de woning over te nemen en dat de verkoop wordt belemmerd doordat X in de woning verblijft. De woning moet op korte termijn verkocht worden omdat de vaste lasten worden voldaan van een rekening die binnenkort niet meer voldoende saldo bevat. Een belangenafweging maakt de beslissing van de voorzieningenrechter niet anders. Daarbij speelt mee dat X onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij iets heeft gedaan om vervangende woonruimte te vinden, en dat hij ter zitting heeft gezegd dat hij waarschijnlijk wel bij vrienden kan verblijven.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 31-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:7496

Zaaknummer: 44190

Rechters: Sande, S.A.L. van de S.A.L. van de Sande

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank stelt vast dat de vorderingen van de nalatenschap op de in verzet gekomen opposant minder bedragen dan gesteld, rekent die vorderingen overigens toe op het erfdeel maar ziet af van de benoeming van een onzijdig persoon/dwangvertegenwoordiger.

Opposant X komt in verzet tegen een verstekvonnis van april 2024 dat is gewezen in een geschil over de onverdeelde nalatenschap van de moeder van partijen. X, geopposeerde Y en geopposeerde Z zijn de (enige) erfgenamen van hun moeder. Toen vader overleed, was moeder nog in leven en waren zij gehuwd. In het testament van vader is de wettelijke verdeling van toepassing verklaard zodat moeder alle goederen verkreeg en X, Y en Z een geldvordering op haar. Dat de nalatenschap van vader is verdeeld is een vaststaand feit, waarover geen debat is. Moeder/erflaatster is in 2023 overleden en X, Y en Z hebben haar nalatenschap zuiver aanvaard. Volgens Y en Z heeft de nalatenschap verschillende vorderingen op X vanwege door hem van moeder (en vader) geleende geldbedragen. X betwist nog geld verschuldigd te zijn omdat het geleende is terugbetaald of kwijtgescholden en een deel van de vorderingen bovendien is verjaard. De rechtbank volgt X in zoverre dat hij minder aan de nalatenschap is verschuldigd dan Y en Z stellen. Verder vorderen Y en Z dat ‘het aandeel van X in de nalatenschap wordt verrekend met bedoelde schulden, zoals omschreven in artikel 4:228 BW’. Hierover heeft X aangevoerd dat daarmee voorzichtigheid moet worden betracht omdat hij niet de enige nog resterende schuldeiser van de nalatenschap is, maar X heeft niet duidelijk gemaakt welke schuldeisers er nog meer zijn zodat dit verweer niet slaagt. De rechtbank bepaalt tevens dat de kosten van de afwikkeling van de nalatenschap kunnen worden voldaan uit de aanwezige banktegoeden en/of de (eventuele) opbrengst van de verkoop van de woning. Anders dan gevorderd ziet de rechtbank onvoldoende aanleiding voor de benoeming van een onzijdig persoon/dwangvertegenwoordiger ex artikel 3:181 BW juncto 677 lid 1 en 2 Rv nu X is/wordt veroordeeld aan de verdeling mee te werken. Voor toewijzing van die vordering is vereist dat X niet zal voldoen aan deze veroordeling en de rechtbank heeft geen grond om te veronderstellen dat die situatie zich zal voordoen. Bij de beoordeling heeft de rechtbank ook meegewogen dat de benoeming van een onzijdig persoon kan leiden tot extra kosten, die dan voor rekening van X zullen komen (art. 3:181 lid 3 BW).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 30-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:7504

Zaaknummer: C/05/437660

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In drie zaken worden de vorderingen tot huurvoortzetting afgewezen.

Een aantal uitspraken over gevorderde huurvoortzetting na het overlijden van de huurder.

In ECLI:NL:RBAMS:2024:7158 wijst de rechtbank het verzoek af omdat een eerder uitgevlogen kind slechts onder bijzondere omstandigheden duurzaam kan samenwonen met een ouder en het kind geen toelichting heeft gegeven op het feit dat hij afwisselend op het adres van de woning en op andere adressen ingeschreven heeft gestaan. Wel oordeelt de rechtbank dat de verhuurder niet heeft aangetoond dat het kind zijn hoofdverblijf niet in de woning zou hebben gehad. Verder blijkt uit de overgelegde stukken en verklaringen niet dat het kind een bijdrage leverde aan de kosten van de huishouding, of dat duurzaam een gemeenschappelijke huishouding werd gevoerd. Gezien de grootte van de woning is bovendien niet aannemelijk dat een huisvestingsvergunning zal worden verleend.

Ook in ECLI:NL:GHDHA:2024:1912 wordt het verzoek afgewezen omdat het bestaan van een duurzame gemeenschappelijke huishouding niet is aangetoond. Vaststaat dat appellant gedurende lange tijd bij een ander gezinslid heeft gewoond en pas na het overlijden van zijn vader en toen zijn moeder bijna 80 jaar oud was, bij haar is ingetrokken. Uit de feiten blijkt dat de samenleving ten doel had mantelzorg te verlenen, hetgeen een contra-indicatie is voor het bestaan van een duurzame gemeenschappelijke huishouding. Van wederkerigheid is dan immers in de regel geen sprake, terwijl de samenwoning in de regel ook niet op een duurzame gezamenlijke toekomst is gericht, maar samenhangt met de bestaande verzorgingsbehoefte van de huurder. Appellant heeft geen stellingen naar voren gebracht ten aanzien van de verdere gemeenschappelijkheid van de samenwoning. En afgezien van een contractbevestiging van een energiemaatschappij op naam van appellant is niet onderbouwd dat appellant de verdere kosten van de huishouding met moeder deelde.

Ook in ECLI:NL:RBNHO:2024:11152 wordt het verzoek afgewezen omdat geen sprake is van een duurzame gemeenschappelijke huishouding en er onvoldoende financiële waarborg is voor betaling van de huur. Ter onderbouwing van zijn standpunt dat er sprake is geweest van een gemeenschappelijke duurzame huishouding heeft eiser aangevoerd dat het enkele feit dat hij in het BRP altijd ingeschreven heeft gestaan op het adres van de woning, voldoende bewijs

oplevert van het bestaan van een duurzame gemeenschappelijke huishouding. De kantonrechter volgt hem hierin niet omdat op geen enkele wijze concreet en feitelijk is toegelicht hoe de samenleving met zijn ouders eruit zag. Zo is bijvoorbeeld niet gebleken of toegelicht of en hoe er gemeenschappelijke activiteiten werden ondernomen en of en hoe er huishoudelijke taken werden verdeeld. Maar zelfs als de duurzame gemeenschappelijke huishouding vast zou staan, moet de vordering worden afgewezen omdat eiser onvoldoende waarborg biedt voor het betalen van de huur. Eiser heeft daarover aangevoerd dat hij sinds het overlijden van zijn ouders, inmiddels ongeveer anderhalf jaar geleden, de huur steeds heeft betaald. Daaruit blijkt volgens hem dat hij wel voldoende financiële waarborg biedt. De kantonrechter volgt hem hierin niet omdat de enkele omstandigheid dat er tot op heden geen huurachterstand is ontstaan, onvoldoende is om aan te nemen dat eiser vanuit financieel oogpunt voldoende waarborg biedt voor een behoorlijke nakoming van de huur. Dat geldt temeer nu hij de juistheid van overgelegde gegevens van het Nibud niet heeft weersproken zodat de verhouding tussen zijn inkomen en de huur dusdanig is dat het maar zeer de vraag is of eiser in de toekomst de huur wel kan blijven betalen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:7158

Zaaknummer: 11008248 CV EXPL 24-3082

Rechters: M.V. Ulrici

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter stelt op verzoek van de vereffenaar de termijn vast binnen welke de schuldeisers hun vordering moeten indienen.

X is in augustus 2024 door de rechtbank benoemd tot vereffenaar in de nalatenschap van Y. Thans verzoekt X ingevolge artikel 4:214 lid 1 BW een uiterste datum vast te stellen voor welke datum de schuldeisers hun vorderingen bij hem kunnen indienen. De kantonrechter geeft aan ervan uit te gaan dat de oproeping van de schuldeisers onverwijld na ontvangst van de beschikking zal geschieden, dat een termijn van drie maanden voor schuldeisers voldoende is om hun vorderingen bij X in te dienen en dat de oproeping moet worden gepubliceerd in de (digitale versie van de) Staatscourant.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 20-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:6177

Zaaknummer: 11395470 \ EJ VERZ 24-387

Rechters: R.F. van Aalst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering van stichting die kunstenaarsnalatenschap beheert tot afgifte van stukken en bescheiden wordt toegewezen.

Stichting X is in 1947 opgericht door de nadien overleden kunstenaar Y. X beheert de kunstnalatenschap van Y en zet zich in voor de verdere publieke verspreiding en bekendmaking van zijn werken. Het bestuur van de Stichting X wordt sinds haar oprichting gevormd door nazaten van Y en door kunstkeners. In opdracht van de Stichting bestudeerde en documenteerde Q het leven en het oeuvre van Y en legde de vruchten daarvan vast in een naslagwerk. In dat kader had hij regelmatig eigendommen van de stichting bij hem thuis liggen. In onderhavige zaak vordert X dat gedaagden A en B (partner en stiefdochter van Y) veroordeeld worden tot het afgeven van diverse bescheiden en een boek. De Stichting legt aan de vordering ten grondslag dat A daags na het overlijden van Q alle aan Y gerelateerde spullen uit de woning van Q heeft opgehaald en heeft meegenomen naar haar eigen huis. Onder die spullen bevonden zich ook eigendommen van de Stichting. Hoewel de stichting A meerdere keren heeft gevraagd de spullen terug te geven, weigert A dat. Omdat A en B recent aan Y gerelateerde zaken hebben laten taxeren en zij binnenkort zaken (die geen onderwerp van dit geschil zijn) zullen laten veilen, vreest stichting X dat A en B op een gegeven moment ook de bescheiden van X zullen verkopen. De voorzieningenrechter is van oordeel dat er gezien de aard van deze bescheiden in redelijkheid geen twijfel over kan bestaan dat in een bodemprocedure zal worden geoordeeld dat de brieven en het dagboek eigendom zijn van X en dat die onvoorwaardelijk aan haar moeten worden afgegeven. Wat het verzameld werk betreft wordt voor afgifte de voorwaarde gesteld dat X het gemeentearchief opdracht geeft om het werk gedurende de bodemprocedure te bewaren en deze niet te verplaatsen, indien die bodemprocedure binnen een redelijke termijn daadwerkelijk wordt aangespannen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 07-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:11458

Zaaknummer: 357682

Rechters: A.H. Schotman

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel de afgiftetermijn van het legaat is verstreken, wordt de vordering in kort geding tot afgifte niet toegewezen omdat de precieze hoogte van het bedrag niet vaststaat nu de hoogte van de ten laste van de legataris komende erfbelasting nog niet bekend is.

De in 2022 overleden erflaatster A heeft haar dochter X [gedaagde] als enig erfgenaam en executeur achtergelaten. Aan haar broer, eiser Q, is een binnen zes maanden na het overlijden af te geven legaat – niet vrij van rechten en kosten – ad € 100.000 toegekend, terwijl Q zijn benoeming tot mede-executeur niet heeft aanvaard. Ook na daartoe te zijn aangemaand, is het legaat nog niet door X afgegeven. Vervolgens heeft Q beslag gelegd op de tot de nalatenschap behorende woning. Nadat ter zake een depotovereenkomst is gesloten, is het beslag doorgehaald waarna de woning is verkocht en € 130.000 in depot bij de notaris is gebleven. In kort geding vordert Q primair betaling van het legaat. Volgens Q is er sprake van spoedeisend belang omdat hij in de zeventig is en zijn gezondheid niet al te best is; hij wacht nu al een tijd op het hem toekomende geld en wil daar nu eindelijk wel eens van gaan genieten. Uit de overwegingen van de voorzieningenrechter blijkt dat partijen het erover eens zijn dat het bedrag is gelegateerd en dat executeur X de taak heeft om het legaat af te geven. Dat is nog niet gebeurd, terwijl de in het testament bepaalde termijn van zes maanden al is verstreken. Dat is – zo de voorzieningenrechter – ongelukkig. X heeft een plausibele verklaring voor de vertraging gegeven: voordat de verkoop van de woning plaatsvond, waren er onvoldoende liquide middelen in de boedel. Vast staat ook dat Q erfbelasting is verschuldigd en dat partijen het er niet over eens zijn of X deze inhoudt en overboekt aan de Belastingdienst, dan wel of Q deze zelf aan de Belastingdienst betaalt. Hierover overweegt de voorzieningenrechter dat de executeur volgens het testament tot taak heeft te voldoen: ‘de successierechten die ten laste komen van erfgenamen of legatarissen’. Aannemelijk is dat dit betekent dat de executeur de erfbelasting namens hen betaalt en deze op het aan hen uit te keren erfdeel of legaat inhoudt. Hoe dit ook zij, het resultaat voor Q is in beide scenario’s hetzelfde: hij houdt er uiteindelijk 100.000 minus de erfbelasting aan over. Q is echter bang dat hij de kans loopt om dubbel te moeten betalen. Die vrees is – zo de voorzieningenrechter – niet erg reëel, omdat in het onwaarschijnlijke geval dat dit zich voordoet, deze vergissing gemakkelijk rechtgezet kan worden. Maar bovendien is X in een voorstel tot aanpassing van de depotovereenkomst (in

depot zou blijven staan het bedrag dat aan erfbelasting dient te worden betaald) geheel aan deze vrees tegemoetgekomen en daarmee is de kans op het door Q gevreesde financiële nadeel feitelijk nul. Hoewel daarmee vaststaat dat Q recht heeft op € 100.000 minus de erfbelasting, wordt het door Q gevorderde niet toegewezen. Reden daarvoor is dat het precieze bedrag van de hoofdsom nog niet bekend is nu er nog geen aangifte, laat staan een aanslag erfbelasting is. En voor het eveneens gevorderde bedrag van € 30.000 aan rente en kosten is voorshands geen grondslag omdat deze geldvordering door X is betwist en door Q niet deugdelijk is gespecificeerd en onderbouwd.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 21-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:7113

Zaaknummer: 758050

Rechters: W.M. de Vries

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De informele levenspartner van erflaatster krijgt een bewijsopdracht ter onderbouwing van zijn stelling dat het niet ondertekende testament van erflaatster met volstreckte zekerheid haar uiterste wil op tijdstip overlijden weergeeft.

Op 24 oktober 2023 is erflaatster X overleden aan een hersentumor. Eiser Y heeft lange tijd een affectieve relatie met haar gehad en met haar samengewoond in haar woning. Gedaagden zijn de vader, de zus en de broers van X. X heeft op enig moment met de hand een notitie in een werkboek geschreven, waarin o.m. staat dat woning en spaargeld voor Y zijn, en een ander perceel voor haar broers en zus is. Nadat in januari 2023 bij X een kwaadaardige hersentumor was vastgesteld, is zij daaraan in februari 2023 geopereerd waarna een traject startte van chemotherapie en bestraling. Y heeft vanaf augustus 2023 verlof opgenomen. Op 4 oktober 2023 heeft op het kantoor van notaris W een gesprek plaatsgevonden tussen X en de notaris waarbij haar vader en Y haar hadden vergezeld. Daarna heeft bij X thuis een gesprek plaatsgehad tussen X en W waarna een conceptlevenstestament en een concepttestament zijn opgesteld en werd aangegeven dat ondertekening op 16 oktober 2023 bij X thuis zou plaatsvinden. In dit concepttestament is Y tot enig erfgenaam benoemd en legateerde X haar bezittingen in Suriname 'ten laste van haar vader'. Op 14 oktober 2023 is X in een hospice opgenomen en op 24 oktober is zij overleden. Y vordert, samengevat, dat de rechtbank voor recht verklaart dat het concepttestament dient te gelden als wettig opgemaakt notarieel testament en dat Y de enige erfgenaam is, althans dat de rechtbank vaststelt dat gedaagden de rechten worden ontzegd van het wettelijk versterfrecht. Nadat de rechtbank is ingegaan op de wijzen waarop erfopvolging kan plaatsvinden en de vormvoorschriften ter zake van het rechtsgeldig testen, overweegt de rechtbank dat Y stelt dat het concepttestament met volstreckte zekerheid de uiterste wil van X weergeeft. Ter onderbouwing verwijst hij naar de handgeschreven notitie en stelt dat gedaagden aan X op haar sterfbed hebben laten weten dat zij bekend waren met haar wensen, in het bijzonder dat Y haar enige erfgenaam zou worden en in de woning zou kunnen blijven wonen, en dat zij deze wensen zouden respecteren. Omdat een en ander door gedaagden gemotiveerd wordt betwist, kan de rechtbank nog niet vaststellen dat volstrekt zeker is dat hetgeen in het concepttestament is vastgelegd, overeenstemt met de uiterste wil van X op het moment van overlijden. Nu X heeft aangeboden

zijn stellingen te bewijzen door het laten horen van de notaris, bekenden, familie enzovoort, geeft de rechtbank een bewijsopdracht conform dit aanbod.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 20-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:18979

Zaaknummer: C/09/666008 / HA ZA 24-404

Rechters: I.A.M. Kroft

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter concludeert dat voor de dienstverlening van een uitvaartondernemer geen ontbindingsrecht geldt en verbindt daaraan de conclusie dat aan de informatieplichten is voldaan.

In deze niet-erfrechtelijke zaak moet de kantonrechter op vordering van uitvaartondernemer X oordelen of een uitvaartovereenkomst met Y tot stand is gekomen. In dat kader overweegt de kantonrechter dat de overeenkomst is gesloten met een consument en dat daarom ambtshalve moet worden onderzocht of X haar informatieplichten heeft nageleefd en moet worden getoetst aan Richtlijn 93/13/EG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten. Er is sprake van een overeenkomst tot stand gekomen buiten de verkoopruijnte. In dat geval moet gemotiveerd worden gesteld dat is voldaan aan de informatieplichten van artikel 6:23om lid 1 en 6:23ot BW. X heeft hierover voldoende gesteld en onderbouwd. Wel stelt de kantonrechter vast dat de niet-verschenen gedaagde Y niet is geïnformeerd over het ontbindingsrecht. Uit het feit dat X verwijst naar de zesdagentermijn in de Wet op de lijkbezorging leidt de kantonrechter af dat X vindt dat het ontbindingsrecht voor haar niet geldt. De kantonrechter overweegt dat de overeenkomst die aan de overeenkomst ten grondslag ligt, een buiten de verkoopruijnte gesloten gemengde overeenkomst is waarbij in beginsel een ontbindingsrecht geldt, en dat op grond van artikel 6:23op onder f BW uitzonderingen mogelijk zijn op het ontbindingsrecht betreffende consumentenkoop. De kantonrechter verwijst naar de overwegingen over het doel van de richtlijn waarin o.m. staat dat bepaalde uitzonderingen op het ontbindingsrecht mogelijk moeten zijn, bijvoorbeeld bij conform specificaties van de consument vervaardigde goederen, goederen die duidelijk voor een specifieke persoon bestemd zijn. Ook volgt uit de overwegingen dat als een ontbindingsrecht wordt ingeroepen, de ondernemer moet kunnen rekenen op een passende, evenredige betaling voor de dienst die hij heeft verricht. Tot slot moet rekening worden gehouden met een overeengekomen essentiële leveringstermijn en de aard van bepaalde goederen, zoals goederen die speciaal voor de consument zijn gefabriceerd of aangeschaft en de handelaar niet zonder aanzienlijk verlies kan hergebruiken. Uit e.e.a. volgt volgens de kantonrechter dat overeenkomsten als de onderhavige uitgezonderd zijn van het ontbindingsrecht. Dat volgt uit de aard van de overeenkomst, de aard van de geleverde diensten en goederen en de wettelijke termijn waarbinnen een overledene moet zijn

gecremeerd of begraven. Uitvaarten worden volledig ingericht naar de specifieke wensen van een overledene of de nabestaande(n). De overeenkomst moet bovendien volledig zijn uitgevoerd binnen zes werkdagen na een overlijden, zodat een ontbindingstermijn van veertien dagen alleen al daarom niet in de rede ligt. Hoewel een uitzondering voor de specifieke dienstverlening van Y niet expliciet in de wet is opgenomen, past deze wel bij de uitzondering als bedoeld in artikel 6:230p onder f sub 1° BW. Het feit dat voor de dienstverlening van X geen ontbindingsrecht geldt, leidt dan tot de conclusie dat X aan haar essentiële informatieplichten heeft voldaan. Y wordt veroordeeld tot betaling van de door X gevorderde hoofdsom met kosten en renten.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 22-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:7190

Zaaknummer: 10806872 \ CV EXPL 23-14842

Rechters: E. Pennink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof acht een deskundigenonderzoek noodzakelijk omdat zowel de onderfde legitimaris als de executeur een andere/verkeerde peildatum hanteert bij de waardebepaling van een woning.

De in 2018 overleden erflater heeft twee van zijn kinderen tot erfgenaam benoemd en twee andere kinderen [appellante X en tussenkomenende partij Y] (alsmede hun afstammelingen) onderfde. Nadat de tot de nalatenschap behorende woning door executeur A [geïntimeerde] was verkocht, heeft deze een bedrag van circa € 91.000 als voorschot op hun legitieme portie overgemaakt aan X en Y. In eerste aanleg heeft de rechtbank de omvang van de legitimaire massa vastgesteld op circa € 815.000 en de (bruto) legitieme portie van X op circa € 101.000 waarna de executeur werd veroordeeld tot betaling van € 625 aan X. Na daartoe in een tussenarrest [ERF 2024-0375] in de gelegenheid te zijn gesteld, hebben partijen de niet-verschenen tussenkomenende partij Y als legitimaris opgeroepen, zodat het hof de zaak verder kan behandelen. Appellante X wil dat het hof de legitimaire massa opnieuw vaststelt, waarbij met name de waarde van de woning geschilpunt is. X gaat uit van de op de overlijdensdatum gehanteerde vraagprijs en A van de bijna twee jaar later gerealiseerde verkoopprijs. Volgens het hof zijn beide prijsstellingen echter niet bepalend. Op de voet van artikel 4:6 BW moet de in aanmerking te nemen waarde van de woning worden gesteld op de waarde onmiddellijk na het overlijden van de erflater. Nu beide partijen de waarde van de woning in het economisch verkeer hanteren, is in dit geval beslissend de waarde die de woning in het economisch verkeer op 10 december 2018 had. Het hof acht op dit punt een deskundigenonderzoek noodzakelijk en wil een makelaar/taxateur de vraag voorleggen wat de waarde op de sterfdatum was. Het hof biedt partijen gelegenheid zich uit te laten over de deskundigheid en – bij voorkeur eensluidend – het aantal en de perso(o)n(en) van te benoemen deskundige(n) alsmede over hun eventuele suggesties met betrekking tot de vraagstelling.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3297

Zaaknummer: 200.326.290_01

Rechters: M.G.W.M. Stienissen, R.J.M. Cremers en J. van der Steenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst de vorderingen tot nietigverklaring van het huwelijk en huwelijksvoorwaarden en de vernietiging van erflaatsters testament af.

Erflaatster A heeft sinds 2014 een affectieve relatie met gedaagde X. Nadat A en X in 2018 samen een woning kochten, testamenten en een samenlevingsovereenkomst maakten, is bij A in april 2021 een agressieve hersentumor vastgesteld. Op 4 juni 2021 zijn A en X huwelijksvoorwaarden overeengekomen en heeft A een nieuw testament gemaakt waarin zij X tot enig erfgenaam benoemde en haar twee kinderen C en D [eisers] een legaat toekende van een bedrag gelijk aan de waarde van haar nalatenschap gedeeld door de som van het aantal kinderen dat dit legaat aanvaardt. Nadat A en X op 10 juni waren getrouwd, is zij op 14 juni overleden. C en D vorderen een verklaring voor recht dat het huwelijk, de huwelijksvoorwaarden en het testament geen effect sorteren omdat A niet in staat was haar wil te bepalen/openbaren. De rechtbank leest in de vordering een vordering tot nietigverklaring van het huwelijk die ingevolge artikel 261 lid 2 Rv bij verzoekschrift moet worden verzocht. Omdat eisers dit niet hebben gedaan, beveelt de rechtbank dat de procedure voor wat betreft deze vordering wordt voortgezet volgens de regels die gelden voor de verzoekschriftprocedure. Verwijzing naar een andere kamer van de procedure met betrekking tot de nietigverklaring van het huwelijk acht de rechtbank om proceseconomische redenen niet nodig en ook niet wenselijk. Verbetering of aanvulling van de dagvaarding als bedoeld in artikel 69 lid 1 Rv acht de rechtbank niet nodig. Gesteld noch gebleken is immers dat er andere belanghebbenden zijn bij de vordering tot nietigverklaring van het huwelijk dan de partijen in dit geding, en ook overigens is niet gebleken van redenen voor aanvulling of verbetering van de dagvaarding. Vervolgens gaat de rechtbank in op de formele verweren van X. De rechtbank volgt X niet in diens betoog dat ontbinding van het huwelijk door het overlijden van A betekent dat C en D geen belang hebben bij de nietigverklaring van het huwelijk. Ook het verweer dat C en D als schuldeisers van de nalatenschap niet het recht hebben om een beroep te doen op de vernietigbaarheid van de huwelijksvoorwaarden, althans daarbij geen (rechtens te respecteren) belang hebben, faalt, nu die voorwaarden mede de omvang van de nalatenschap bepalen. Over de vorderingen van C en D merkt de rechtbank op dat zij geen feiten hebben gesteld waaruit zou kunnen blijken dat A wilsonbekwaam was. Daar staat tegenover dat de

beslissing om te trouwen geen impulsieve beslissing was en een bestendiging van een jarenlange en met het huwelijk verwante relatie. Het testament wijkt niet wezenlijk af van het eerdere testament en houdt geen benadeling in van eisers ten opzichte van het wettelijk erfrecht. De huwelijkse voorwaarden wijken niet wezenlijk af van de samenlevingsovereenkomst (in beide gevallen wordt uitgegaan van gescheiden vermogens). De waarnemend notaris bij wie de akte van huwelijkse voorwaarden en de testamenten van A en X zijn gepasseerd, heeft niet getwijfeld aan de wilsbekwaamheid van A en geeft aan dat zij de aktes met hen heeft besproken, dat A weliswaar moeite had met spreken maar dat zij haar wil kon uiten, onder meer door ja of nee te zeggen, en dat A en X bevestigd hebben dat de aktes hun bedoeling weergaven. Ook de beide ambtenaren van de burgerlijke stand voor wie het huwelijk is voltrokken, hebben kennelijk niet getwijfeld aan de wilsbekwaamheid. Dit alles leidt de rechtbank tot de slotsom dat C en D, mede gelet op de gemotiveerde betwisting door X, hun stellingen onvoldoende hebben onderbouwd en aldus niet aan hun stelplicht ingevolge artikel 150 Rv hebben voldaan, zodat aan bewijslevering niet wordt toegekomen. Dit betekent dat het huwelijk en het testament niet nietig zijn en de huwelijkse voorwaarden niet vernietigbaar zijn wegens wilsonbekwaamheid van A. Als volgende stap gaat de rechtbank in op de subsidiaire vordering – vaststelling van de omvang van de legaten – van C en D. Ook X wil dat de rechtbank de vorderingen van C en D op de nalatenschap vaststelt, reden waarom X uitdrukkelijk níet het verweer voert dat zij niet-ontvankelijk zijn omdat zij hem niet in zijn hoedanigheid van executeur hebben gedagvaard. De rechtbank begrijpt hieruit dat X het vonnis beschouwt als (mede) tegen hem in zijn hoedanigheid van executeur te zijn geweest. Om die reden hebben C en D belang bij hun vordering tot vaststelling van de legaten en zijn zij dus ontvankelijk in die vordering. Omdat aan C en D ieder een legaat toekomt ter waarde van de helft van de nalatenschap en partijen van mening verschillen over de waarde daarvan stelt de rechtbank omvang en waarde vast en daarmee de grootte van de legaten.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 20-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:11464

Zaaknummer: C/10/673873 / HA ZA 24-149

Rechters: W.A.M. Schellekens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter wijst de vordering van de verhuurder tot ontruiming door de dochter af.

Deze zaak wijkt af van de gebruikelijke vordering tot huurvoortzetting na overlijden van de huurder omdat de oorspronkelijke huurder (vader) bijna dertig jaar geleden is overleden. Kort enkele feiten: de vader van A huurde sinds 1964 de woning van de toenmalige verhuurder C. A [gedaagde] woont sinds haar geboorte, in 1966, met haar vader en moeder D in de woning. Na het overlijden van haar vader in 1995 bewoonde A de woning samen met moeder D. Verhuurder X [eiser] heeft de woning op 11 december 2000 gekocht. Sinds maart 2023 verblijft D in een woonzorgcentrum en woont A alleen in de woning. X stelt dat, omdat met D de enige huurder de woning heeft verlaten en A geen verzoek heeft gedaan om medehuurder te worden, zij de woning moet verlaten. De kantonrechter volgt A niet in haar betoog dat zij er van uit mocht gaan dat stilzwijgend was ingestemd met haar in 1995 ingediende verzoek om als medehuurder te worden aangemerkt omdat daarvoor volgens de kantonrechter een ondubbelzinnige instemming van de verhuurder is vereist. Verder stelt de kantonrechter dat de enkele omstandigheid dat er op het moment van instellen van de vordering geen sprake meer is van daadwerkelijke samenwoning – door het verblijf van D in een woonzorgcentrum – niet automatisch met zich mee brengt dat niet meer van een duurzaam gemeenschappelijke huishouding kan worden gesproken en dat een vordering op grond van artikel 7:267 lid 1 BW niet meer mogelijk zou zijn. Voor dit oordeel weegt zwaar dat A al haar hele leven onafgebroken in de woning woont, zonder problemen sinds 2010 maandelijks de huur betaalt en sinds 1995 veronderstelde medehuurder te zijn. Vervolgens beoordeelt de kantonrechter aan de hand van artikel 7:267 lid 2 BW of de vordering tot medehuurderschap moet worden afgewezen. Dit is niet het geval. A woont sinds 1966 in de woning en de door haar verleende mantelzorg aan D is niet van dien aard geweest dat er niet meer gesproken kon worden van een voor het aannemen van een gemeenschappelijke huishouding vereiste wederkerigheid in hun relatie zodat sprake was van een duurzame gemeenschappelijke huishouding. Omdat geen van de afwijzingsgronden van artikel 2:267 lid 3 BW zich voordoet, verklaart de kantonrechter dat A medehuurder is van de woning.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 15-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:11568

Zaaknummer: 11111507 CV EXPL 24-12996

Rechters: W.J.J. Wetzels

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet te gelde maken van onverdeeld aandeel in nalatenschap staat niet in de weg aan het verlenen van de schone lei.

X zit in de wettelijke schuldsanering en heeft op de toelatingszitting verklaard dat hij een van de twaalf erfgenamen is van een onverdeelde nalatenschap, omvattend een stuk grond in Suriname. Tijdens de looptijd van de WSNP heeft de bewindvoerder de erfenis onderzocht en gemeld dat de waarde van het onroerend goed € 214.462 bedraagt. X heeft recht op een kindsdeel dat zou neerkomen op € 8.935,92. Over dit bedrag is vervolgens nog erfbelasting verschuldigd. De andere erfgenamen zijn volgens de bewindvoerder niet bereid gebleken om het onroerend goed te verkopen of om X uit te kopen. De bewindvoerder heeft ter zitting verklaard dat de kosten van het te gelde maken van deze erfenis naar verwachting niet zullen opwegen tegen de eventuele baten. Met het verstrijken van de looptijd eindigen voor X de WSNP-verplichtingen en moet worden beoordeeld of aan hem de schone lei kan worden verleend. De rechtbank stelt vast dat X niet (toerekenbaar) tekort is geschoten in de nakoming van de verplichtingen zodat de schuldsaneringsregeling wordt beëindigd met de schone lei. De rechtbank oordeelt ten aanzien van de onverdeelde nalatenschap dat het aan de rechtercommissaris is om te oordelen of met afwikkeling van de WSNP moet worden gewacht totdat de onverdeelde nalatenschap te gelde kan worden gemaakt. Gelet op de te verwachten kosten die met het te gelde maken gepaard zullen gaan (en de eventueel daartoe benodigde procedures) vindt de rechtbank het standpunt van de bewindvoerder aannemelijk dat het de boedel uiteindelijk weinig zal opleveren. Ook wordt meegewogen dat X tijdens de WSNP al € 2.500 ter compensatie van de waarde van de onverdeelde nalatenschap extra heeft afgedragen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 21-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:19419

Zaaknummer: R.09/24/38

Rechters: L. Mundt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter kent de door de rechtbank benoemde vereffenaars een voorschot op hun loon toe en hanteert voor de notariële medewerkster vanaf haar NOVEX-certificering factor 0,8 en voor de periode daarvoor 0,6.

Verzoeker A is met B [beiden werkzaam op een notariskantoor] door de rechtbank benoemd tot vereffenaar in de nalatenschap van de in 2023 overleden X. A verzoekt om op de voet van het bepaalde in artikel 4:206 lid BW een voorschot vast te stellen van € 21.711,98 exclusief btw en verschotten op het loon van de vereffenaars over de periode van de benoeming tot indiening van het verzoek. De kantonrechter stelt dat een door de rechtbank benoemde vereffenaar recht heeft op het loon dat door de kantonrechter voor het opmaken van de uitdelingslijst wordt vastgesteld op grond van artikel 4:206 BW. Hoewel de wet ervan uitgaat dat het loon van de vereffenaar pas wordt uitgekeerd na het verbindend worden van de uitdelingslijst (artikel 4:220 lid 1 BW), acht de kantonrechter het niet in strijd met de wet om gedurende de vereffening een voorschot op het loon vast te stellen. In dit geval acht de kantonrechter voldoende onderbouwd dat de afwikkeling van de nalatenschap bewerkelijk en complex is en waarschijnlijk nog enige tijd in beslag zal nemen. Daarom ziet de kantonrechter aanleiding een voorschot op het loon vast te stellen nu niet kan worden verwacht dat de vereffenaars gedurende jaren zonder enig voorschot op hun loon de vereffening voltooien. De kantonrechter vermeldt dat de rechtspraak de Richtlijnen Vereffening nalatenschappen gebruikt als uitgangspunt bij het vaststellen van het loon en het voorschot daarop en dat in die richtlijnen wordt aangesloten bij de Recofa-richtlijnen. In het verzoek wordt niet alleen voor vereffenaar A, die notaris is, maar ook voor vereffenaar B, die geen advocaat of (kandidaat-)notaris is, het tarief van de curator gehanteerd (1,6 maal het basisuurtarief). Volgens de kantonrechter is het de vraag of dat wel past bij de opleiding, ervaring en verantwoordelijkheid van B. B is opgeleid tot registernotarisklerk, een opleiding op hbo-niveau. Verder heeft zij een verdiepingscursus vereffening nalatenschappen gevolgd en oefent zij sinds 2006 in hoofdzaak vereffenaarswerkzaamheden uit. In november 2023 is zij toegelaten als lid van de NOVEX waardoor zij zich gecertificeerd executeur en gecertificeerd vereffenaar mag noemen. B wordt doorgaans samen met A tot vereffenaar benoemd, zodat zij elkaar kunnen vervangen bij de vereffenaarswerkzaamheden. In de ene vereffening neemt A

het voortouw, in de andere B. B oefent haar werkzaamheden zelfstandig uit en uit specificaties van verrichte werkzaamheden is te zien dat A en B soortgelijke werkzaamheden verrichten. De kantonrechter is van oordeel dat de opleiding, kennis van zaken en verantwoordelijkheid van B gelijk te stellen zijn aan die van een advocaat of notaris die tot vereffenaar wordt benoemd. Zij is in staat zelfstandig de werkzaamheden van een vereffenaar uit te oefenen en draagt als benoemde vereffenaar zelfstandig aansprakelijkheid voor de uitvoering van de vereffening. De kantonrechter kent B sinds zij gecertificeerd vereffenaar is (en nog geen drie ervaringsjaren sinds het moment van certificering heeft) een loon toe met toepassing van een factor 0,8 van het uurtarief en voor de periode tot de certificering met de factor voor de meest ervaren kantoormedewerker, te weten o

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 15-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:19650

Zaaknummer: 11212467 EJ VERZ 24-78677

Rechters: I.D. Bellaart

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof volgt de inspecteur in diens betoog dat de omvang van de nalatenschap vaststaat na de onherroepelijke beschikking in de verzetprocedure tegen door vereffenaars opgestelde rekening en verantwoording en uitdelingslijst.

Erflater is in 2017 overleden en heeft negen erfgenamen achtergelaten, onder wie belanghebbende X. In 2019 heeft de rechtbank twee vereffenaars benoemd. In 2022 is een rekening en verantwoording en uitdelingslijst neergelegd waarin een omvang van de nalatenschap van erflater van € 145.298,87 is opgenomen. Het verzet van o.m. X tegen deze rekening en verantwoording en uitdelingslijst is vervolgens door de rechtbank ongegrond verklaard. In de verzetprocedure is betoogd dat er vermogensbestanddelen tot de nalatenschap van moeder behoren, die niet in de rekening en verantwoording en uitdelingslijst van erflater/vader zijn opgenomen. De kantonrechter heeft destijds overwogen dat verzoekers er niet in zijn geslaagd om duidelijk te maken welke vermogensbestanddelen volgens hen ten onrechte niet zijn opgenomen in de uitdelingslijst. Onderhavige zaak betreft het bezwaar van X tegen de opgelegde aanslag erfbelasting. X stelt dat de omvang van de nalatenschap van erflater kleiner is dan waar de Inspecteur van uit is gegaan. De Inspecteur is uitgegaan van de neergelegde rekening en verantwoording en uitdelingslijst, maar deze is – zo betoogt X – onjuist omdat bepaalde schulden niet in aanmerking zijn genomen aangezien tot de nalatenschap een schuld aan X en zijn broer behoort ter zake van de nalatenschap van moeder. De Inspecteur meent dat door de uitkomsten van de genoemde verzetprocedure de omvang van de nalatenschap van erflater is komen vast te staan en dat er geen aanleiding is om af te wijken van de bevindingen van de vereffenaars. Ook het hof is van oordeel dat met het onherroepelijk worden van de beschikking in de verzetprocedure de omvang van de nalatenschap voor de toepassing van de Successiewet 1956 in principe vaststaat. Belanghebbende X heeft weliswaar gesteld dat de omvang van de nalatenschap van erflater met een schuld aan belanghebbende en zijn broer dient te worden verminderd, maar voert daarvoor onvoldoende aan. De door X gemaakte berekeningen zijn volgens het hof onnavolgbaar.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 19-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:7093

Zaaknummer: 23/1175

Rechters: A.J. Kromhout, P. van der Wal en I. Reijngoud

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel nalatenschap ontoereikend is, moeten de zuiver aanvaard hebbende erfgenamen het legaat voldoen waarbij hun beroep op artikel 4:5 BW wordt afgewezen.

De in 2014 overleden erflater heeft gedaagde A en wijlen B als erfgenamen achtergelaten. Zij hebben de nalatenschap van erflater zuiver aanvaard. Aan kleinkind X [eiseres] is een geldbedrag gelegateerd, waarvan zij betaling vordert. B is in 2018 overleden en had niet beschikt over zijn nalatenschap, zodat de wettelijke verdeling van artikel 4:13 BW van toepassing was. De erfgenamen van B hebben de nalatenschap zuiver aanvaard, met uitzondering van Q, die op tijdstip overlijden minderjarig was. De rechtbank constateert dat de zuiver aanvaard hebbende erfgenamen van B op grond van artikel 4:182 lid 2 BW van rechtswege schuldenaar zijn van diens schulden, zij het dat artikel 4:14 lid 1 BW bepaalt dat de echtgenote van B verplicht is tot voldoening daarvan. Dit betekent dat A en de zuiver aanvaard hebbende erfgenamen van B op grond van het bepaalde in artikel 4:182 lid 2 BW van rechtswege schuldenaar van de schulden van de erflater zijn geworden. Zij zijn voor de voldoening daarvan met hun gehele vermogen aansprakelijk. Tot de schulden van de erflater behoort het legaat aan X. Uit artikel 4:120 BW volgt dat een legaat slechts ten laste van de nalatenschap wordt voldaan als alle schulden van de nalatenschap daaruit ten volle kunnen worden voldaan (lid 1) en dat deze anders worden verminderd (lid 2). Maar uit het bepaalde in lid 5 van dat artikel volgt dat de erfgenamen desalniettemin met hun gehele vermogen aansprakelijk zijn tot voldoening van het geheel. Het staat tussen partijen vast dat de erfgenamen € 2.000 uit de nalatenschap hebben betaald aan de vier kleinkinderen van erflater, onder wie X. De erfgenamen waren na deze betalingen in de veronderstelling dat zij hebben voldaan aan de legaten. X beroept zich er terecht op dat dit onjuist is omdat het legaat € 19.868 bedroeg. De erfgenamen roepen artikel 4:5 BW in voor de toepassing waarvan sprake dient te zijn van gewichtige redenen. De kantonrechter stelt vast dat de erfgenamen daarvoor onvoldoende hebben gesteld. De vordering wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 06-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:8020

Zaaknummer: 10861900 \ CV EXPL 24-8

Rechters: A.P.A. Bisscheroux

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geregistreerd partner van een dochter van erflaatster heeft zonder nadere onderbouwing van zijn gerechtvaardigd belang geen recht op een overlijdensakte van erflaatster.

De Raad van State bevestigt het oordeel van de rechtbank (ERF 2023-0158) dat X – de ex-schoonzoon van erflaatster – geen recht heeft op een afschrift van de overlijdensakte van erflaatster. X behoort niet tot een van de categorieën personen met een dergelijk belang die als zodanig zijn aangeduid in de memorie van toelichting. De omstandigheid dat X op het moment van overlijden van erflaatster de geregistreerd partner was van de dochter van erflaatster, is onvoldoende om aan te nemen dat X erfgenaam is van erflaatster. X heeft bij zijn aanvraag geen bewijs, zoals een kopie van het testament van erflaatster, overgelegd waaruit blijkt dat hij haar erfgenaam is.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 20-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RVS:2024:4767

Zaaknummer: 202302229/1/A3

Rechters: C.M. Wissels

Wetsartikelen: